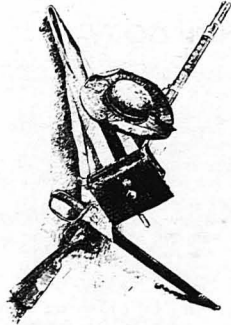

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΛΕΟΝ ΣΑΖΙΕ

ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ...

Ο πατέρας του Φοίντλεϊν είχε σκοτωθή, ύπερσπασιζόμενος, μαζί με άλλους χωρικούς... Τό χωριό του από την εισβολή των Γερμανών...

Μα ή θεία του πήρε χαμένη γιατί οι Γερμανοί μπήκαν σε λίγο μέσα στο χωριό... Μπήκαν και στο σπίτι του, όπου βρήκαν ένα δυστυχισμένο Γάλλο στρατιώτη, γεμάτο πληγές...

φωτιά στο σπίτι...

Όσο για το μικρό Φοίντλεϊν, που τοίς ένοχλόισε με τις φωνές του και τα κλάματα του, τον πέταξαν από το φράχτη μέσα σ' ένα χωμάτιο, που χωρίζε το δημοσιο δρόμο από τα χωράφια.

Εξεί, ύστερ' από λίγη ώρα, τον βρήκε σχεδόν γυμνό μέσα στην παγωμένη λάσπη ό γέρο Χάρνεο...

Μά, φώναζε ό γέρος τραβώντας τον από το χωμάτιο, αυτός είναι ό Φοίντλεϊν, ό γιος των φτωχών μας γειτόνων... Ποιός λοιπόν σε πέταξε εκεί μέσα;

Ό μικρός, που όποιον τά δόντια χτυπούσαν από τό χροί, μη μπορώντας να μιλήσει, του έδειξε με τό χέρι τό σπίτι των γονιών του...

Τότε ό γέρος, βλέποντας τις γλώσσες της φωτιάς που έβγαζαν από τα παράθυρα, κατάλαβε και είπε:

— Έμεινε όρφανό σ' εσύ, φτωχό παιδί!...

Ό γέρο Χάρνεο έφεινε σ' αυτός απ' τό χωριό του, όπως και όλοι οι άλλοι Άλσατοι, εξ αίτίας των Γερμανών. Μέσ' στην άγχαλιά του κρατούσε την έγχονοβία του Σουζέλ, που κοιμόταν εκεί, όπως στην γυναίκα της... Κοντά της, μέσ' στην μεγάλη χωματίτσα κάτω της, έκανε τόρα μά θεία και για τό φτωχό όρφανό... Και με δυσκολία, ζητώντας τό διπλό αυτό φρωτιό, ό γέρος, ξανάχρισε τον όδνηρό δρόμο της έξορίας...

Τραβούσε θλιμμένος μέσ' απ' τό μεγάλο δρόμο που τον είχαν στήσει ή όβιδες των Γερμανών και δάκρυα μικρά κυλούσαν από τά μάτια του...

Η κόρη του, που είχε πεθάνει φέρνοντας στον κόσμο τη Σουζέλ, αναπαύονταν στο μικρό κοιμητήρι του χωριού του, που τό έγχατέλειπε τόρα...

Ό γαμπρός του πάλι, όπως και τόσος άλλοι, είχε σκοτωθή πολεμώντας για την πατρίδα...

Και τόρα, ό γέρο Χάρνεο, αυτός που θα έπρεπε να είχε φήνη πρότος για τον άλλο κόσμο, έμεινε εδó κάτω μόνος, μαζί με τη Σουζέλ, που ήταν τόσο μικρή, και με τό κωνοφόρο έγγονο, τό Φοίντλεϊν, τον όποιον ό Θεός είχε βάλει στο δρόμο του, σ' ό όποιος δεν ήταν μεγαλύτερός της...

Τραβούσε κατ' εθείδαν έμπερός, χωρίς κ' αυτός να ξέρη που πήγαινε...

Από τις δύο μεριές του δρόμου τον απλωνόντουσαν άπέραντοι ό χώματα της Άλσατίας, που άλλοτε ήταν τόσο πρόσχαμοι, γεμάτοι από εύφορα παλληλάκια και όμορφες χωροτοπούλες με ξανθές μπουκλές, δεμένες με κόκκινες κορδέλες... Τόρα ό κώπο αυτοί έβρισαν με άπέραντα σκοτεινά νεροταίρια, που τά φωτίζαν, εδó σ' εκεί, σαν πείλοισα κατ' φρωτιό ταίρια, ή άγροισίες που καγόντουσαν!...

Εξοία χρόνια πέρασαν έντοματάξυ. Ό Χάρνεο, μόλις τελείωσε ό πόλεμος, ξαναγύρισε στο χωριό του, τό όποιό, όπως σ' άλλόλη ή Άλσατία, είχε γίνει Γερμανικό... Έκει μεγάλωσε, σαν παιδί του, τον όρφανό Φοίντλεϊν, κοντά στην έγχονοβία του Σουζέλ... Τοίς έμαθε γράματα, διάβαζε μ' ένδιαφέρον τά γρατά τους, ήταν ξετρολλέλιμενός μαζί τους...

Ό Φοίντλεϊν, μεγάλος πάλι, κάνει άναγκαστικός τη θείτεια του στο Γερμανικό στρατό σ' ύπηρετεί σ' ένα φρωτιό των σιρόφων...

Ένα βράδυ ό Φοίντλεϊν εφύλαγε σκολός σε μά γονιά του φρωτιού... Από τη σκοπιά τον έβλεπε τό σύννορα που τά δριζε ένα ποταμίτι... Πέρα απ' τό ποταμίτι, εκεί κάτω

στην κοιλάδα, φαινότουσαν μερικά σπίτια με κόκκινα κεραμίδια... Ήταν ή Γαλλία!...

Άχ!... Η Γαλλία!... Έκει θα πήγαινε ό Φοίντλεϊν τη Σουζέλ, αφού έπαινε την άρεσί του από τό στρατό και την παντρειόταν. Θα ήθελε μάλιστα να τό έκανε από τόρα αυτό... μα που ήταν αδύνατο... Δεν μπορούσε να παρατήρη τη μάθη Γερμανική σημαία, ή όποια, όπως και τόσος άλλους σινομηλίζους του, τον κρατούσε σκλάβο της...

Δεν τον συγκρατούσε βέβαια ό φόβος ούτε αυτόν, ούτε και τη Σουζέλ... Μα ό γέρο Χάρνεο ήτανε πάλι παρωμένος, δεν μπορούσε να σάλεψη από τό κρεβάτι του και τοίς ήταν αδύνατο να τον έγχαταλείψουν...

Και με τις σκέψεις αυτές, ό Άλσατός, ό Γάλλος Φοίντλεϊν, ό όποιος φορούσε τόρα στο κεφάλι του την κόκκια του Γερμανού στρατιώτη, έννοιωσε την καρδιά του να φουσκώνει από την όδνη... Για να ξαναπήρη θάρρος, παραβάνοντας τους κανονισμούς, έβγαλε από την τσέπη του την έπιστολή της Σουζέλ, που είχε λάβει εκείνη την ήμερα, κ' άρχισε να τη διαβάσει...

Είμαι πολύ θλιμμένη, καλέ μου Φοίντλεϊν, τού έγγραφε. Ό γαμπρός που ήθε και είδε τον παππού, έφρνε κουνώντας τό κεφάλι του. Απ' αυτό κατάλαβα πως ή κατάσταση του είναι άπελπιστική και πως θα πεθάνη σε λίγο... Δυστυχισμένο παππού!...

Μα σ' αυτός τό καταλαβαίνε πως θα πεθάνη και με κντάζει κάθε τόσο με τά μάτια γεμάτα δάκρυα... Όπως όλοι οι άρρωστοι, έχει κ' αυτός μια μεγάλη επιθυμία που τον βασανίζει. Φανταζόμαι έννοια, καλέ μου Φοίντλεϊν, πως την επιθυμία του αυτή θα μπορούσε να την ικανοποιήσης εσύ... Άκου λοιπόν...

Πρό ήμερών με κάλεσε κοντά του και μου είπε: 'Είν' ένα πράγμα που θα μ' έκανε έξαιρετικά έντυχιμένο... Ένα λουλούδι που να έχη άνθισει στη γη της πατρίδας μας, στη γη της Γαλλίας... Μου φαίνεται πως αν είχα τό λουλούδι αυτό στα χέρια μου, θα έφρνε για μέν έντυχιμένος για τον άλλο κόσμο... Και, από την ήμερα αυτή, δού σ' ηται διαρκώς ένα λουλούδι της πατρίδας... Ό Φοίντλεϊν δεν θέλησε να διαβάσει περισσότερο...

Κοντά του, πολύ κοντά του, βρισκόταν ή γη της Γαλλίας, όπου τό λουλούδι άνθιζαν πολύντρομα, μωρομένα, γεμιστά...

Ήταν τόσο κοντά του, ώστε θα μπορούσε να κόψη ένα κού να προσφέρει στον παππού Χάρνεο την ύπερτίμη αυτή έντυχια... Ήταν τόσο κοντά του, ώστε θα μπορούσε να κόψη ένα κού να προσφέρει στον παππού Χάρνεο την ύπερτίμη αυτή έντυχια...

Είχε μά ώρα άκόμη στη διάθεσί του ως την ώρα που θα τον άνταχαιούσαν... Η ώρα αυτή τού έφτανε με τό παραπάνο...

Έβγαλε την κόκκια του, τη βαρέια του μανδύα, άπόθεσε κοντά γής τά όπλα του σ' έγχατέλειψε τη θεία του, Σουζόντας, πέρασε μια τέφρο, που βρισκόταν μπροστά, και τό γυνικό χροί που απλωνόταν πέρα... Έφτασε έτσι ως ένα φράχτη και μερικά δέντρα, που τον έγχαδαν τόρα απ' τά μάτια των Γερμανών...

Τότε άρχισε να τρέξη προς τό μικρό ποτάμι... Σε λίγο τό έφτασε... Έκει... από την άλλη μεριά μιας ξόληνης γέφυρας... σε λίγων μέτρων άπόσταση... βρισκόταν ή Γαλλία...

Πέρασε γρήγορα-γρήγορα τη γέφυρα... Κι άμέσως, στη όψη μιας ιτιάς, στη Γαλλική όχθη του ποταμού, άντίχρισε μερικες χλωμάες και βαθυγάλαξες μισοστίδες... Μισοστίδες που είχαν τό χρώμα των ματιών της Σουζέλ... Λουλούδια της άνανήσεως... λουλούδια της Γαλλίας, διπλά άγαπημένα...

Ό Φοίντλεϊν γονάτισε άπάνο στα χλωμάα και, σαν ν' άρχιζε ένα άγιο πράγμα, έφρνε για τον παππού Χάρνεο, ό όποιος πέθανε στη Γερμανία, μερικά από τά λουλούδια...

Καθός άναστρονόνταν, πάνω απ' τό κεφάλι τον είδε απλεγμένο στην ίτα ένα κλαδί άγροισιαναρτελλιάς άνθισμένο...

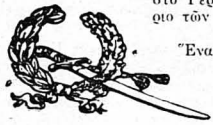
— Αυτό να τη Σουζέλ! είπε με χαρά σ' έφρνε ένα άγροισιανάτ' φύλλο...

Έπειτα έφρνε, κνθόντας τους θησαυρούς του... Άλλοιμονο όμως!... Ό δρόμος ήταν πολύ μεγαλύτερος απ' ότι τον είχε έπολογισεί... Η ώρα της άλλαγής του είχε πάλι περάσει... Και τη στιγμή που έφτανε στη σκοπιά του, την όποια είχε παρατήσει, ένα σάλλισμα άντίχρισε...

Συγχρόνως μερικά Γερμανοί στρατιώτες τον περιεκύλωσαν και τον

Διάβαζε μ' ένδιαφέρον τά γρατά τους, ήταν ξετρολλέλιμενός μαζί τους...

συνέλαβαν. Είχε εγκαταλείψει τη θεία του!...

Τι μπορούσε τάχα να πη για να υπερασπίσει τον εαυτό του ο δυστυχισμένος Φοιντέιν;... Ήξερε πως όλους τους Άλατους στρατιώτες, που εγκατέλειπαν τις θέσεις τους για να περάσουν, έστοι και για λίγη ώρα, στη Γαλλία, τους περίμενε ο θάνατος...

Εδοξίμασαν μάλιστα σ' αυτόν ένα άλλο γένος τύπου, του οποίου ήθελεν να δούν τ' αποτελέσματα... Γι' αυτό, άμέσως μετά την εκτέλεση, μετέφεραν το πτώμα του Φοιντέιν στο άμφιθέατρο του στρατιωτικού νοσοκομείου για να εξετάσουν την ενέργεια των σφαρών.

Ένας καθηγητής, μερικοί στρατιωτικοί γιατροί και μία επιστολή γλιόσθησης από μία πεσνη άτακτο στο μαρμάρινο τραπέζι.

Μά, καθώς ένας νοσοκόμος έγγυθη το πτώμα, μία επιστολή γλιόσθησης από μία πεσνη άτακτο στο μαρμάρινο τραπέζι.

Καί, παίρνοντας την επιστολή, διάβασε τη διεύθυνσή της: «Δουλούνια Σουζέλ Χάφνερ, Σαρρεγκυβίλλ. - Με την παράκληση να γείρα άποσταλή...»

Ο καθηγητής άρχισε να γελάει δυνατά και είπε: «Κανένα ερωτικό γραμματίο, σχηματισμό!... Καί έρχομε τον άφελλο που ήταν κόκκινος από τό αίμα.

Μερικά λουλούδια Ξέφαναν τότε άπ' αυτόν και μία επιστολή, στην οποία ο Φοιντέιν είχε γράψει τά έξης:

«Η μουσοτιδες εινε για τον παλλου Χάφνερ και τ' άγροισιανάφυλλα για σένα, άγαπημένη μου Σουζέλ. Έπληγα και τά έχωρα χθές... Εινε λουλούδια της πατριδας... λουλούδια της Γαλλιας...»

Ο καθηγητής τότε, πνίγοντας μία βλαστήμια, είπε: «Πάντα οι ίδιοι θάνα οι Γάλλοι!... Για ένα τέτοιο άσημαντο πράγμα, καταδικάζει τον εαυτό του...»

Καί, μανιασμένος, πέταξε τά λουλούδια στο πάτωμα κ' έχωσε κατόπι το εργαλειο του στο πάτωμα του δυστυχισμένου Φοιντέιν... Καί, ένα έφρανε μέσα στις σάρες του για να έξασκερίσει την κατέφθιση των σφαρών του και λούγγου Γερμανικού άβλου, συγχρόνος, με τις βαρείες μπόττες του, ποδοπατούσε τά φτωχά λουλούδια της Γαλλιας...

LEON SAZIE

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ Η ΦΥΣΙΣ

Ο Βίας, ένας από τους έπτά σοφούς της άρχαιότητας, επρόκειτο κάποτε να δικάσει έναν κακούργο, για τον οποίον οι νόμοι της πατριδος του προσέδελξαν την ποινή του θανάτου. Ο σοφός δικαστής συζητήθηκε τόσο πολύ άτ' την τραγική όση του καταδίκου, ώστε άρχισε να κλάει.

Γιατί κλάει; τον ερώτησε κάποιος άτ' τους παρισταμένους. Μήπως δεν εινε στο χέρι σου να τον άφρησις έλευθερο;

«Όχι, άπορώθηκε ο Βίας. Γιατί ή μόν Δικαιοσύνη απαιτεί να τον καταδικάσει σε θάνατο, ή Φύσις όμως με κάνει να χένω δάκρυα για τή δυστυχία του...»

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

- Τό ένστικτο του άνθρώπου πιστεύει, τό λογικό του άμφιβάλλει. JOUFFROY
Πολλές φορές ή συγγνώμη ίσοδυναμεί με έκδίκηση. ROCHEF
'Η τιμή των άνδρων ζή κάτω άπ' τον ήλιο, ενώ των γυναικών κρύβεται στη σιά. RUSSY
'Όλη ή ζωή άποτελείται από μία περιπέλεια γύρω άτ' τον τάφο. RIVAROL
'Ο έρωσ όλα τά συγχωρεί, τό φιλότιμο τίποτε. BERNARD
'Όποιος δεν έχει πόθους, εινε δυστυχισμένος. ROUSSEAU
'Όποιος έπιθυμεί αδιάδοξα, εινε φτωχός. BALZAK
'Ο εύτυχιμένος δεν έποικεύεται τίποτε. EPINAIS
'Η φωνή του φίλου εινε μουσική για όποιον πονεί. NO-E-L
Τά μάτια δακρύουν περισσότερες φορές άτ' όσες χαμογελούν τά χείλη. CHATEAUB

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο Βολταίρος έφιλοξενείτο μία μέρα στο μέγαρο της κυρίας Σατελέ κ' έπαιζε μ' ένα μικρό παιδί, που τό κρατούσε στα γόνατά του.

Μικρό μου, άρχισε να του λέει ο φιλόσοφος, για να προσδέσσης σ' αυτόν τον κόσμο πρέπει να έχης την ύπαστηριζή των γυναικών. Καί για να έχης την ύπαστηριζή των γυναικών πρέπει να τις γνωρίζης. Μάθε λοιπόν πως όλες ή γυναίκες εινε ύποκριτριες και γι' αυτό...

Πώς! Όλες ή γυναίκες; φώναξε με θυμό ή οικοδόστοινο, έπεριβάνοντας στη σίδηρη. Τι εινε αυτά που λέτε, κύριε;

Κυρία μου, άπορώθηκα άτάραχα ο φιλόσοφος, στα παιδιά δεν πρέπει να λέμε ψέμματα...

Όταν ο Λορδοβίος ΙΒ' έφερε τον τίτλο του δουκό της Όρλεάνης και δεν είχε ανερή άκόμα στο θρόνο της Γαλλιας, ύπαστηριζή της δεινοπαθήματα εκ μέρους της αντίβασιλίσσης Άννας. Μόλις λοιπόν έγινε βασιλεύς, οι άντίζοι του τον παρακαλούσαν να εκδίκηση την αντίβασιλίσσα για τις προσβολές που τό είχε κάνει. Αύτός όμως πως έδοσε την έξής χαρκτηριστική άπάντησι:

Δεν εινε σωστό, κύριε, να μνησκαζή ο βασιλεύς της Γαλλιας για λογαριασμό του άλλου δουκό της Όρλεάνης!...

Κάποιος ύποδηματιστής πήγε κάποτε σ' έναν εύγενή Γάλλο, που δεν είχε σηκωθεί άκόμα άπ' τό κρεβάτι, για τό λογαριασμό του για να του τον έξοφλήση.

Ήθελε να πληρωθήτε; τον ερώτησε ο εύγενής.

Μάλιστα. Άνοιξτε εκείνο έξέτι τό σερτάρι.

Ο ύποδηματιστής άνοιξε τό σερτάρι που τό έδειξε, αλλά δεν εύριξε τίποτε μέσα.

Δεν υπάρχουν χρήματα εδώ, είπε στον εύγενή.

Άνοιξτε τό δεύτερο. Ούτε εδώ.

Άνοιξτε τό τρίτο. Μά εδώ βλέπω ένα σερλό λογαριασμού.

Ε! Αυτού βάλε και τό δικό σας! Καί ο εύγενής γύρισε άπό τ' άλλο πλευρό για να συνεχισή τον ύπνο του...

Όταν ή βασίλισσα Χριστίνα είχε πάει κάποτε στη Ρώμη, ο Πάπας έθεσε στη διάθεσι της μερικούς καρδιναλίους για να τη συνεδέσουν κατά τις έπισκέψεις των διαφόρων μουσείων. Μετάδ άλλων άρεσε πολύ στη βασίλισσα τό άγαλμα του Μιτρούνη που παριστάνει την Άλήθεια. Κάποιος καρδιναλίος, που παρατήρησε αυτή την προτίμησή της, τής είπε:

Άς εινε εύλογημένος ο Θεός, Μεγαλειότηη, που όσες ένένευσσε άγάπη την Άλήθεια, την οποίαν συνήθος δεν άνέχονται οι έστεμμένοι.

Ναι, αλλά δεν εινε όλες ή άλληεις από μάγομο, άπάντησε έτοιμότητα ή βασίλισσα.

Ερώτησαν κάποτε τον Άριστοτέλη πως έξηγγείται ή μεγάλη αγάπη των άνθρώπων προς τό κάλλος.

Μενάξα ένας τυφλός δεν θα μπορούσε να καταλάβη την ατία, άπάντησε ο φιλόσοφος Ξηρά.

Ο περίφημος ρήτορ του Βυζαντίου Δελφίδιος κατηγορούσε κάποτε μικρό στον Ίουλιανό κάποιον συμπόλιτη του. Βλέποντας δε ότι ο αντίοράτωρ έδίσταζε να εκδώσει άπόφασι, λόγω έλλειψους έτακτών άποδείξεων και λόγω του ότι ο κατηγορούμενος πολιτής ήνευτο την είς αυτόν άποδοδομένην προάξιν, του είπε:

Άν κάθε ένοχος κρησάρεται άδίκως μόνο και μόνο γιατί άρνηται την έναντιον του κατηγορία, τότε πως πρέπει να θεωρηθή ός ένοχος σ' αυτό τον κόσμο;

Κι' άν για την καταδίκη ενός άνθρώπου δεν χρειάζεται τίποτε περισσότερο από μία κατηγορία, τότε πως θα μπορούσε να κρησθή άδίκως; άπάντησε ο Ίουλιανός.

Κάποιος Νορμανδός περιέγραφε μία μέρα σ' έναν κύλο γνωστόν του να όρασι κά άτέραντά δάση που είχε δήθεν ιδιόκτητα στην πατρίδα του.

Μην τον πιστεύετε, φώναξε τότε κάποιος Γασκώνος, μη μοφώντας πειά να συγκαταστή μετροστά στις καυρησιολογίες του τερατολόγου. Να μου κόψτε τό λαμό, άν έχη τόσα δάση, όσα του χρειάζονται για να κατασκευάση έστο και... μία όδοντογλυφίδα!...

